

INSKICKNING AV VILDSVINSPROVER FÖR VIRUSUNDERSÖKNING

Evira ber jägare sända in prover av fällda frilevande vildsvin och lämna en anmälan om frilevande vildsvin som påträffats döda eller som hamnat i en trafikolycka. Alla insända prover undersöks med tanke på [afrikansk svinpest](#), klassisk svinpest och Aujeszky's sjukdom.

Vildsvin som påträffats döda

Det är mycket viktigt att få in vildsvin som dött av sig självt eller som verkat sjuka för undersökning med tanke på afrikansk svinpest. Även om en djurkropp varit död länge och förskämts lönar det sig att undersöka den med tanke på ASF-virus, eftersom viruset håller sig länge i kadaver. Om ett vildsvin som påträffats dött eller som verkar sjukt ska utan dröjsmål lämnas en anmälan till den lokala [kommunala veterinären](#) eller länsveterinären och med tanke på en eventuell patologisk undersökning till Eviras verksamhetsställe i Helsingfors (specialforskare Taina Laine tfn 050 373 6614, taina.laine@evira.fi) eller specialforskare Teija Kokkonen tfn 040 5250822, teija.kokkonen@evira.fi).

Belöning

Som belöning till jägarna betalar Evira 40 euro/proverna som sänts in från ett vildsvin. Som alternativ till penningersättningen kan jägaren gratis sända in trikinprover för undersökning. Resultatet av trikinundersökningen erhålls då inom två veckor. För vildsvinshonor betalas en extra belöning på 60 euro, ett prov av livmodern ska ingå i provförsändelsen. För anmälningar om vildsvin som påträffats döda eller som uppvisar sjukdomssymptom betalar Evira en belöning på 100 euro/vildsvin.

Brucellos

Hos frilevande vildsvin kan förekomma brucellos som kan smitta från vildsvin till människan. Hos en frisk människa är smittrisken från symptomfria vildsvin mycket liten. Iakttag god hygien vid urtagning och avhudning, använd engångshandskar och tvätta som avslutning händerna omsorgsfullt. Råa delar av slaktkroppar och organ ska inte ges till hundar. Brucellabakterien förintas i kött som upphettas så att det blir helt genomstekt.

Prover för virusundersökningar

Som prov sänds in njuren, mjälten och blod från vildsvinet och från sugor också en 5 - 10 cm lång bit av livmoderhornet och från galtar testiklarna. Njurarna ligger mitt i kroppen bakom bukhålan på bägge sidor om ryggraden. En av njurarna räcker som prov. Mjälten är ett långsmalt, rätt platt och till färgen mörkrött organ som ligger i bukhålans övre del på vänstra sidan av kroppen. Livmodern är ett Y-format organ av varierande storlek som huvudsakligen ligger mellan ändtarmen och urinblåsan. Livmodern förgrenar sig i högra och vänstra livmoderhornet. Honans storlek, ålder och eventuella dräktigheter påverkar livmoderns storlek. I blodprovet tas inte med koagel, andra vävnadsbitar eller skräp.

Prover för trikinundersökningar

Som prov tas ett muskelprov från muskulaturen i vildsvinets framben, från tungan och/eller mellangärdet. För att laboratoriet ska ha tillräckligt med provmaterial även för eventuella verifieringsundersökningar, önskas ett muskelprov på cirka 50 g. Minimistorleken på provet är 10 g muskulatur. Muskelprovet tas helst så, att det inte inbegriper fettvävnad, senor eller tungans ytskikt. Mellangärdesprovet tas från mellangärdets muskulösa del.

Provtagningsutrustning

Organ- och muskelproverna förpackas i plastpåsar, men blodprovet ska tas i ett separat blodprovsrör. Om blodprovsrör inte finns till hands, tas enbart organprover i plastpåsar. Evira sänder på begäran provtagningsutrustning till jaktsällskapen, de regionala viltcentralerna och jaktvårdsföreningarna. I brådskande fall kan man också be den lokala kommunala veterinären om blodprovsrör. Provtagningsutrustning har levererats till de lokala viltcentralerna:

Nylands regionala viltcentral (tfn 029 431 2332 eller uusimaa@riista.fi)

Sydöstra Finlands regionala viltcentral (tfn 029 431 2222 eller kaakkois-suomi@riista.fi)

Norra Karelen regionala viltcentral (tfn 029 431 2292 eller pohjois-karjala@riista.fi)
Finlands viltcentral, verksamhetsstället i Laitiala (tfn 029 431 2116)

Grundläggande anvisningar om provtagningen:

1. Ta proverna så fort som möjligt efter att djuret avlidit.
2. Förpacka njuren och mjälten i samma förpackning och livmodern/testiklarna och blodprovsröret i sina egna förpackningar, i dubbla plastpåsar.
3. Om du sänder in prover för trikinundersökning, lägg då trikinproverna i sin egen förpackning, i dubbla plastpåsar.
4. Kyl ned förpackningarna till cirka kylskåpstemperatur innan du sänder iväg dem. Under den varma årstiden kan nedkylningen kräva förvaring på en sval plats, helst i kylskåpstemperatur, över natten.
5. Vira in påsarna i tidningspapper, hushållspapper eller annat absorberande papper och därefter ännu i en plastpåse.
6. Lägg plastpåsen i en påse eller låda som tål transport och lägg den ifyllda remissen och ersättningsblanketten i samma påse eller låda.
7. Om du sänder prover från flera djur i ett och samma paket, märk då ett djurs provpåsar och motsvarande remiss med samma nummer.
8. Sänd in proverna till Evira i Helsingfors med Matkahuolto genast första vardagen efter fångsten. Torsdagen är sista veckodagen för insändning av prover. Förvara prover som tagits på en fredag i kallt över veckoslutet och sänd in dem på måndagen.
9. Adress: EVIRA, VIROLOGI, MUSTIALAGATAN 3, 00790 HELSINGFORS
10. Evira betalar fraktkostnaderna som Matkahuolto debiterar, proverna sänds in som normal frakt via Matkahuolto (mottagaren betalar).

Remiss:

Remissen kan också vara fritt formulerad, om bara alla uppgifter som krävs (avsändarens kontaktuppgifter och vildsvinets fångstplats) framgår av den. Det är viktigt att anteckna saken på remissen, om sjukdomssymptom konstaterats hos vildsvinet eller om förändringar som avviker från det normala konstaterats vid urtagningen.

För att få belöningen måste jägaren fylla i [en ersättningsfakturablankett](#) (på finska) och sända den till Evira. Ersättningsfakturan kan sändas i samma försändelse som proverna. Som alternativ till penningersättningen kan jägaren gratis sända in trikinprover för undersökning. Då sänder jägaren ingen ersättningsfakturablankett.

Svar på en undersökning inom virussjukdomsuppföljningen

Evira sänder svaret på undersökningen till den som sänt in proverna, om avsändarens postadress antecknats på remissen. Svaret på undersökningen av prover tagna av fällda vildsvin kommer vanligen till avsändaren och till den lokala viltcentralen inom en månad efter att proverna sänts in. Köttet från ett fällt vildsvin kan användas på normalt vis, även om Eviras svar på undersökningen av förekomst av virussjukdomar ännu inte blivit klart.

Svar på trikinundersökningar

Att få svaret på trikinundersökningar som görs som ett alternativ till penningbelöningen för ASF-proverna tar i genomsnitt 2 veckor. Om resultatet av en trikinundersökning behövs snabbare, är undersökningen i Evira i Uleåborg avgiftsbelagd eller så ska proverna sändas till ett av [Evira godkänt annat laboratorium](#) som undersöker trikinprover.

Om kött från vildsvin överläts eller säljs för användning utanför jägarens eget hushåll, ska det först undersökas med tanke på förekomst av trikiner och invänta resultatet av trikinundersökningen. Också i fråga om sådant vildsvinskött, som kommer att användas i jägarens eget hushåll, rekommenderar Evira att ett trikinprov tas och att man väntar på resultatet innan man äter av köttet.